

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XXXVIII. Quàm variè, & quàm graviter lingua mordax noceat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Epiphanius. Antistitem tranſitum in viâ obſervant, & ut ſtipem caperent largiorem, illorum alter officioſe ſe mortuum finxit, cumque Epiphanius tranſiret, alter non ſine fictis lacrymis querebatur, ob extremam inopiam nihil eorum, quæ ſepeliendo deberentur, ſuperere. Epiphanius vultu ſerio: Deus, inquit, ſit illi propitiuſ, atque unâ pecuniam dans ſtenti: Tu, inquit, finis hoc cura: hic tuus ſocius non ſurget ampliùs. Abeas modò, cogitabat vivus, nec enim tuâ præſentiâ egemus ad pecuniam ex æquo dividendam. Abiit Epiphanius, jamque nemine præſente alter circumſpiciens curioſe, pede ſocium icit, monuitque, ſecurus ſurgeret. Neque vox, neque ſenſus. Alter iterum alloquitur, atque etiam laudare, quod mortuum tam doctè ex vivo repræſentaret. Necdum alter reſpondere. Tandem iſte: Heus tu mortue, inquit, tandem ſurge, aut nec obolum impetrabis è datâ pecuniâ, & ſimul cadaver utrâque manu conculſit, tanquam riſum diu reſpreſſum excitaturus. Sed necdum vox ulla, aut ullus ſenſus. Ita res nata è joco, patuitque miſerum verè mortuum eſſe. Mox alter acturum præſulem currendo inſequi, & ubi ad illum pervenit, hic magis quàm antea & ſerio lamentari mendacium fateri, fraudem ex inopiâ conſiderari, ſed hanc culpam non ampliùs unquam repetendam; miſereretur porro mortui, juberetque precibus revivificare. At Epiphanius nec dum mendacio reconciliatus: Tu verò, inquit, ſepeli ſocium; Deus ſententiam non mutat.

Sap. cap. 1. v. 11. Affirmant quidem ſacra volumina: Os quod mentitur, occidit animam. Minimum animam; at ſubinde corpus cum animâ jugulat. Aded Deus accerbè & penitus odit mendacium.

Suidas voce. Tenedos. In inſulâ Tenedo lex olim fuit, quod Suidas memorat, ut ponè judicem cum ſecuri ſtaret carnifex, in hoc paratus, ut quis falſi teſtimonii, falſe accuſationis, aut cujuſcunque tandem mendacii convictus fuiſſet, protinus ſecuri feriretur. Hinc verus verbum, Tenedos ſecuri. Supra nos iudex in alto eſt apud quem nunquam non vigilat ſecuriſ, jam huic, jam illi impingenda: Deus vitæ neciſque dominus videt audireque omnia, nec parcat in veritatem delinquenti. Quod ſi non toties ſua mittat fulmina, quoties veritas conſpuitur, certè tarditatem ſupplicii, gravitate compenſat, ſultor procedit ſerus, ſed ſeverus. Nam, Opera manuum ejus veritas, & judicium. Ipſe prætor eſt omnibus exquirentibus ſe in veritate. Imò omnes via ejus, miſericordia, & veritas, & judicium.

§. V.

Pſalm. 110. v. 7. Eccli. 6. 2. v. 13. Tob. cap. 3. v. 1. Eph. 4. v. 24. v. 25. Ideo Paulus tam graviter hortatur: Induite morum hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt in juſtitia, & ſanctitate veritatis. Propter quod deponentes mendacium, loquimini veritatem unusquique cum proximo ſuo. Paulinum hoc præceptum tam alto peſtore combiberunt felicioris avi Chriſtiani, ut mori maluerint, quàm ſemel mentiri, quod Juſtinus Martyr teſtatur. Quapropter quicunque Chriſtiani ſanguinis vultu cenſeri, extremè averſetur diſcipulus eſſe diaboli, qui ſolus eſt magiſter, & auctor mendacii. Nemo ſic lucellam amet, aut ignominiam metuat, ut animam ſuam mendaciiſ occidat. Si vos, inquit Chriſtus, tranſiſeritis in ſermone meo verè diſcipuli mei eritis, & cognoscetis veritatem, & veritas liberabit vos. Chriſtiano- rum igitur omnium eadem vox fit quæ Luciliani: Mentiri non eſt meum: quidquid falſi eſt deſector & executor; mens, lingua, manus, oculi veritatem ſpirent. Neque mendacia ſolum, ſed etiam affines mendaciiſ amphiboliæ & verborum ſubdoli anfractus cavendi, quibus audit nequiter involvitur, ut quid è duobus debeat credere, non diſcipiat. Cavendæ ſimiliter rerum exaggerationes, quæ vix unquam ſine mendacio, mendacive ſuſpitione adhibentur. Unde fit ut qui res ſolent aded exaggerare, apud prudentes vix ullius ſint exiſtimationis. Nam eos plerumque malignior fama inſequitur, nec im-

A merito dici ſolet de tali: Hic non mentitur quidem, ſed nec dicit verum. Chriſtianus quantus quantus eſt in verba veritatis juret.

Apud Lacedæmonios olim legatus quidam Chæriperotavit, ſed oris ac frontis parum virili habituſ, facileque apparebat non ſolum ad fraudes compoſitum orationem, ſed capilliſ, un quoque tinctum ac fucatum eſſe. Archidamus præſentis animi vir, & lingue liber: Quid obſecro, ait, credendum cenſetis cives, Legato huic, qui in ipſo etiam capite geſtat mendacium capilliſ inferum? In hunc examuſſim quadret, quæ in aulis vulgò jam percrebuit definitio: Legatus eſt vir bonus, peregre miſſus, ad mendiandum Reipublicæ cauſâ. Apaghoſ legatos à principum regumque Chriſtianorum aulis: ad Garamantas eant hæc monſtra, & pacem vel ſolum mentiantur, juxta erit. Proſaniſſimum hoc vulgus & odie, & areet ſapientiſſimus Regum, qui ſupremo Numini ſupplex: Duo rogavi te, inquit, ne deneges mihi, ut tequam moriar: Vanitatem & verba mendacii longe ſas à me.

B Cur tam ſtrictum ab omni mendacio divortium tan anxie urges, ô Regum maxime? Quia perſpectum habeo, quòd oderit Deus falſitatem omnem: Abominatio Damino labia mendacia, qui autem fideliter agunt, placent ei. Cum ergo Deus tantus ſit amator veritatis, non poteſt non ei charus eſſe, cui chara eſt veritas. Affiduus ad hoc hortator Paulus: Nolite, inquit, mentiri invicem, veritas autem facientes creſcimus in illo per omnia, qui eſt caput Chriſtus. Eruditione ſimplici, ſed ſalubri & verâ ſic moriebant veteres: Intemperantia facit hominem bellum, Mendacium diabolium, Veritas ſemideum. Nolite igitur mendaces eſſe, adverſus veritatem. Hinc illud Siracide ſanctiſſimum monitum: animo penitus affigendum: Omnia opera verbum verax præcedat te. Quæ omnia Hippocentis præſulis teſtimonium conſignet: Elucet itaque in crifis omnibus, inquit Auguſtinus, nihil aliud illa teſtimonia ſcripturarum monere, niſi nunquam eſſe omnino mentandam. C Non enim cujuſquam commoditas aut ſalus temporalis porcienda fidei præferenda eſt. Quiſquis autem eſſe aliquod gnam mendacii, quod peccatum non ſi putaverit, deſipit ſiſum trapiet, cum honeſtum ſe deceptorum arbitrator aliorum. Supremo ac fatali Orbis die, ſubtiliſſima quæque mendacia ad ſolem deſecta erubeſcent; perdentur omnes quilibet ſunt mendacium, triumphabunt omnes Veritatis amatores, quos æquiſſimus iudex regno donabit immortalitatis, beato, non finiendo æternum.

CAPVT XXXVIII.

Quàm variè & quàm graviter lingua Mordax noceat.

I N Occidentis Indiâ piſcoſam eſſe volucrem ſerum, multæ admirationis, nomen ei Alcatraz. Hæc prominente roſtro notiſſima incolis, plumas cinereas croceasque mixtim habet, roſtrum ei duorum palmarum eſt, & ave panem totâ longius, ſimul etiam acutiſſimum.

Lingua eſt quæ congruo nomine Mordax dicitur, non tam abſimilis Indiæ huic avi Alcatraz, ſi quidem, non tantum roſtratos impetus habet, ſed panem totâ roſtrum eſt ad inſigendos morſus aptiſſimum.

Hanc Mordacem linguam ſeu illa dentibus armata ſit, ſeu roſtro, animus eſt proſequi, ſed brevi diſſertatione.

§. I.

E Vitatius interpres Homeri, Cyprius eam fuiſſe legem aſſumat, ut ſi porcus alienas ſegetes depaſcere- tur & vaſtaret, fundi poſſiſſor, dentes ei truncare licet poſſet. Lingua Mordax tam frequenter in alienos agros excurret, & obvia quæque dentibus vaſtat, ut optandum proſus Lex illa Cypria reviviſcat, de noxæ ſeræ truncandis dentibus. Jure merito exclamem: O Lingua omnibus

offibus cares, sed ossa comminuis. O Lingua Mordax quam tibi dentes sunt acuti, qui vel ossa ad ipsas ulque medullas penetrant. Queritur Hebræus Plates: *Totā die cogitavit iniustitias lingua tua: sicut novacula acuta fecisti dolium.* Eccc officium mentis tribuit lingua? nunquid & lingua cogitat, & intellectus vicem fungitur? Acute & sapienter dictum, *Cogitavit.* Etenim lingua Mordax tam esse solet celer, quam ferē ipsa intelligentia: quid velocius cogitatione? non minus velox est linguae morsus, vix alter os pandit, & jam morsum sentit ab altero. Sed hæc divina vindictæ trutina est æquissima, ut qui alteri dentes suos dat gustandos, etiam alterius guster, ut qui momorderit, mordeatur. Id luculenter Abacue prædicens:

Nunquid non repente, inquit, consurgunt qui mordeant te, & suscitabuntur lacerantes te. & eris in rapinam eis. Sionis Rex David mordacitati huic curandæ remedium dicit, quale nec Æsculapius, nec Avicenna, nec Galenus, nec ullus Hippocrates, sed nec Apollo ipse suggesserit:

Quid datur tibi, ait, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam? Velut medicus loquitur, qui aegroti linguam inspicit, num ea sit adusta, num scabra, num lentore glutinosa, & ex his signis pronuntians: Quid ergo datur tibi, aut quid apponatur tibi? Sagitta potentis acuta. Hoc cogita, hoc frequenti meditatione versa: si tu mordacem linguam tuam non coëcueris, aliorum pariter in te linguas sagittarum instar acuendas, his jaculis configeris, ut quod tu aliis feceris, hoc ab aliis & ipse tibi experiaris fieri. Tali bus sagittis Deus rebellem contumaciam sternit. Mordeantur, qui alios moribus appetiverint. Neque unquam deerunt, quibus ut instrumentis utatur Deus. Rex

David hos morsus sentiens: *Acuterunt, inquit, linguam suam sicut serpentes. Dentes eorum arma & sagitte, & lingua eorum gladius acutus.* Ferro & chalybe conflata sunt verba illorum, si molem spectes, si celeritatem, jaculorum alas praverunt. In regiā Saulis aula hoc ipsum expertus est David, cuius fama complurium dentibus, Deo præferrimus, fædē lacerabatur. Sed nec suammet conjugem Michole in se mitiorem habuit. Hæc femina dentes aprugnos marito regio inhiit, nec tamen aliud sibi sumptu convellendum, quam magnam in Deum pietatem.

Audite mordacissimum os: *Quam, inquit, gloriosus fuit bodie Rex Israël discoperiens se ante ancillas servorum suorum, & nudatus est, quasi nudetur unus de scurris.* Quid quæso potuisset acerbius dici aut mordacius? Compendium hic habes irrisus, calumniæ, sarcasmi, scemmatiss, morsus. Neque tamen Rex David hic dentibus caruit, sed planē modestis, & qui defenderent potius, quam lacerarent. *Vivit Dominus, inquit, quia ludam ante Dominum, qui elegit me potius quam patri meo, & quam omitem domum quam habet mea Michol.* & ero humilis in oculis meis, & cum ancillis, de quibus locuta es, gloriosior apparebo. Qui venari vult apros, canes alæ committat necesse est; qui certare vult dentibus, dentes sentiet, & morsus morsibus fideliter repensos.

§. II.

Germanis ridiculum, ut videretur, imprecandi genus est, sed opinione gravius. Solent illi joco, ut verba sunt, imprecari: Ut te musculus commordeat. Malit quis morderi à Leone, ut vel honesto vulnere ingignatur, velut morte gloriosa occumbat. Musculi morsus infamis est. Lactantius egregie docet, quo artificio Deus in ore humano fornicem struxerit: Sub hoc molli fornice, sub hac camerā, palati lingua, velut musculus cavao abditus laet. Et quamvis dentes, ossa cataracta porta, sit objecta, & quamvis labia, ostium cortaceum sit oppanum, quod nec aura quidem penetrat: hæc tamen quandoque omnia frustra sunt. Subito musculus ille proflit, & celeritè mordeat. Quo nequissimos canes imitatur, qui per blandimenta accedunt, & dentibus repente invadunt. Sed nequam ille musculus, non pedes tantum, ut

A plerunque canes, sed digitos, aures, oculos, crumenam, & quicquid hominis est, admordet. Etenim lingua Mordax, modò istius suspectas opes, illius modò ridiculam paupertatem, modò huius infacundam balbutiem, jam alterius incultos mores, jam quorundam supervacuas curas, jam aliorum (cū alia non potest) distortum os mordet. Raras habet ferias lingua his moribus assueta.

Proponit Tullius anigma, quod quinque omnino literis constat, tripli LLL. & gemmis MM. Jurgium erat inter duos, quorum iste, Memmius, ille Largius audiebat. Demum ut verbis pondus accederet, etiam dentes strinxerunt: præcipue Memmius, qui ut canem commodius ageret, hominem exiit, & brachium Largii fædē corrolit. Hinc natum illud:

Lacerat lacertum Largii, mordax Memmius.

Hoc equidem verē mordere est, non dentatis solum dentis configere, sed ipsos etiam dentes adjungere. Utrunque barbarum, utrumque inhumanum, alterum etiam caninum est. Hic Paulus severe minatur, atque: *Si invicem, inquit, mordetis & comeditis, videte ne ab invicem consumamini.* Si descendant in certamen duo pugnares, jurgiosi, duo detractores aut lividi, & comedent & mordebunt invicem: videant ergo ne ab invicem consumantur.

Profecto mordax lingua non raro cædium causa extitit. Heidelbergæ ante annos complures convivium socialiter institutum, convivæ salibus etiam ac facetiis condierunt. Fuit inter hos conviva mordacior quam facietior, & certum aliquem è præsentī coronā petiit. Alter jam aliquoties dictis mordacibus saucius, cū ea nec artificiosè eludere, nec patienter perferre posset, impatientiā victus abiit è convivio, ultionem coquens in accenso pectore. Hoc autem in viā apud se consilii repetit: certo in tenebris loco operiri, & cū mordax adversarius esset transitarus, stricto eum gladio salutare, & saltem in fugam compellere, ut esset quod in eo focii riderent. Non fessellit hominem locus & occasio, adest adversarius in insidias delatus; hic alter stricto in eum gladio irruit. Sed nec iste cessit cū, probè incaluerit vno, quod etiam in præliā trudit inermes; ita stetit vim vi repulsus. Ergo insidiator majori conatu in hostem insurgit, cuius poplitem ita laesit, ut ex eo vulnere paucis post diebus fuerit mortuus. Hanc eadem una oris mordacitas patravit. Ubi non ad cædes instigat mordacitas, odia certè immortalia insensat animo.

Fuit ut in conclavi aliquot principes Germaniæ Maximilianum II. Imperatorem brevi prodiurum expectarent. Sermones varii, & ferē, ut solet, de bellis & rebus exterorum. Hic unus principum, juvena exultans, facitias spargere, nec gestu semper decore uti, imò etiam nonnihil vitulari. Acerbiore hoc oculo notavit principum unus, magnæ auctoritatis, qui mores tam solutos aceto stringendos censens, libera voce: Domine Landgravi, ait, videor mihi nosse, cui stomacho cibus fores aptissimus. Cuiam, inquit iste? Mox alter princeps: Meorum leonum, ait, nam multum carnis vitalinæ habes. Mehercule satis mordaciter dictum? sic notari solent qui petulant se gerunt, & vitulantur. Nec tamen os preesse juvenis Landgravius, & linguā jam concentrare: Videor, inquit, & ego mihi nosse ad quam rem tua celsitudo perquam idonea foret, si liceret id proferre, & a quo ferretur animo. Licet, inquit princeps, nec in quo id animo feretur. Tum Landgravius promptissimè: Tua celsitudo, inquit, mirè opportuna esset ad educandas adolescentes simias, quo perfidiam ecelius addicerent. Hi verborum morsus reciproco dente infixi, immortalis odii fuerunt plantarum.

Non multo suavius Jureconsultum momordit vir nobilis. Convivam egerat Jureconsultus apud nobilium virum, cūque jam dominationem pararet, ac

Mmm 4 valedi-

valediceret, vocatus est morio, quem digito monstrans Nobilis: Domine Doctor, inquit, nunquid & ego hic exercitatum probè doctorem habeo? Ad quæ conviva ex tempore: Profectò, inquit, bene mones, huic ego simillimum domi meo alo, à tuâ familiâ natum: Vale Amicitiam & inter istos etiam hi morsus disfluerunt. Mordaci lingua careat, qui amicos vel novos ambit, vel retinere cupit veteres.

§. III.

Greg. Tur.
lib. 3. histor.
Franc. c. 12.

Gregorius Turonensis Præsul memorat, quosdam è Theodorici regis exercitu milites, in sancti Juliani templum manus inferre aufes, pauperum reculas illuc velut in asylum collatas diripiisse; sed Nemesin à tergo hæsisse, sacrilegos in furorem versos, à se ipsis laceratos esse dentibus. Quis furor, o viri, quæ vos agitât infania? saltem à membris propriis dentes abstinete. Hoc inter Christianos magnis clamoribus urgendum: Quid o Christiani mutuis vos morsibus fatigatis? Quid o mordaces Memmii, non laceratos dentibus, sed aculeatis dictis laceratis animos? Ebone vos furor impellit, ut vestra etiam membra discerpere voluptati sit? An verò

Ephes. cap. 4.
v. 25.

ignoratis, Quoniam invicem membra sumus? unius certè corporis. Qui hominem sibi similem tam barbaro laniatu invadit, hoc agit quod os famis impatiens facit, cum brachium in eodem corpore sibi proximum dilaniat, placandæ fami. Et nos, invicem membra sumus. Quisquis alium læsit, ipse sibi nocuit. Quoniam invicem membra sumus. Quid ergo dum alios petimus, nos ipsos ferimus? Quid pro verbis dentes jaculamur, neque tam dictis quam morsibus pugnamus. Subit memoriam milles Lusitanus, qui in Diensi obsidione, cum glans plumbea deesset, ipse subito consilio dentem sibi met excussit, eoque fistulam æneam oneravit, explosit, fauciat hostem. Neque piget elegans de hoc prælio Epigramma subungere:

Jacob. Biderman. lib. 3.
epigram. 80.

Arx ubi Memnonias arcebat Ibera phalangas
Alternòque frequens ibat ab hoste cruor:
Ferreæ confertum spargebat Iberus in Indum
Fulmina, glandifero fulmina parva tubo.
Nec casso tonuere mæsa; sed sparsa cadebant
Certius, ac Gerica torto sagitta manu.
Nam quot tela tubus, tot habebat funera campus;
Sæpe simul strages glans dabat una duas.
Leriferi demum defecit copia teli,
Questiisq; manum destituere globi.
Insultare magis tamen aceragus insitit Indus,
Nudaque contempto valla subire metu.
Non tulit exermis ludibria barbara miles;
Tela mihi desint, telum Ego, dixit, ero.
Extrahit inde oris genuinum è carcere densum,
Fartaque dentatis glandibus ara gravat,
Continuò clypeos & abena repagula rumpunt,
Et penitus lacerant ossa frustra sinus.
Que novus iratus manibus furor arma ministrat
Ore, sibi ut posset tela parare, parit;
Prælia nunc nostris profer Samsonia! Samson
Maxillâ; nostri prælia dente gerunt.

His nos armis quotidie præliamur, nam ut hosti gravius noceamus, ipsos etiam dentes spargimus, ubique rixæ, ubique dentatissima jaciuntur tela, voces ubique mordacissimæ sparguntur. Vide mihi hominem præfracti cerebri, turbidum, altercatorem, iracundum, quantum hic acrimonie in verbis habet! ut ricum jactat, ut morsus dividit! ut obvium quemque adversarium sibi statuit, & morsu premit! quisquis in hunc incurrit, hostis est, & mox dentes sentiet. Cave canes qui non latrare solum, sed & mordere solent. Cave feles, quæ tergo nitent, sed unguibus, & dentibus nocent.

Cum infans plorat, subinde nutricis consilium est, impingendum illi esse calicem mulsi, ut plorare desinat. Mordacem alterius linguam vix aliter placaveris: aut

enim silendum tibi est, aut quam mollissimè loquendum. Responsio mollis frangit iram, sermo durus suscitatur iram. Si ergo vis ut alter desinat mordere, tu ei mulsi calicem impinge; verborum dulcedine hominem delinam aut sile, & abi. Mordacem linguam haud aliter effugis, & correxeris. Hæc ossa hos canes sopit.

CAPVT XXXIX.

Lingua MVRMVRANS quàm ubique obvia sit,
similque supra modum noxia.

Grave oris vitium est spumare, & eos quibuscum loquaris, velut pluviam minutatim rotante peripigere, ut auditores tui non tantum te audiant, sed & sentiant loquentem, spatione inamœnissimâ rigati. Hoc oris vitio laborat, quisquis recta monentibus aut iuventibus obmurmurat. Talis fuit Evangelicus ille vitiorum, qui patrem familias hac oris spumâ inundans: Hi noster, mi unâ horâ fecerunt, inquit, & pares illos nobis fecisti, qui peritavimus pondus dici & astus. Nec ille solus patrem familias oblatravit; assecras etiam habuit æquæ frecebundos, ob illiberale, ut ipsis videbatur, diarium. Hos Matthæus describens: Et accipientes, inquit, murmurabant adversum patrem familias, arbitrat quod plus essent accepturi. Exodi spumatores, de quibus verè dixeris, qui plurimum murmurant, minimum laborant: Lingua tam prompti, manum plerumque tardi sunt.

Hanc infamem oris spumam nunc detergemus, explicaturi, quàm fœdum & grave, sed & quàm ultatum sit vitium Obmurmurare. Itaque lingua Murmurans nunc emendanda est.

§. I.

Fabularum parens Æsopus, prout ipsius est mos, hanc rexit narrationem: Hominiis pagani filius, cochleas, ædiculis suis etiamnum clausas laxavit, cumque stridorem ederent: o male bestiolæ, inquit, quæ tum maxime canitis, cum vestra vobis domus incenduntur! Hæc Christianæ virtutis indoles est, tunc demum lætum canere, cum omnia sunt turbatissima. Beatus Paulus variis ærumnis pressus: Repletus sum, inquit, consolatione, super abundo gaudio in omni tribulatione. Petrus de si dicat: Nunc mihi est optime; cum pessime habes, nunc canto exultans, cum vultum lacryme turbant. Hoc animo erant Christianorum primi, qui rebus omnibus ereptis, cum jam ducerentur jugulandi, cum jam flammæ cernerent suo capiti minitantes, eum tamen vultum præ se tulerunt, iis lætitiis incessebant laudantes gratias, ac si ad semestrem Allueri epulum irent. Hos idola sapissime mirati, quærebant mutuo: Quod genus hoc hominum? qui quod pejus tractantur, hoc animosius exultant; res hæc pane supra exemplum est. Perfeda scilicet patientiæ signum erat, & quod Mundum omnem res sibi suas habere jussissent, solo Deo contenti. Ubi patientiæ defectus est, non opus bonis exultare, domum incendere, ad mortem raptare; minores machinæ sternerent. Homo impatiens rebus levissimis in furorem agitur: explora, & hæc talem vel minimo digno lo trude, tres obolos aut quadratam ei subtrahæ, & querelis incessest calum terramque tonabit, mugiet, murmurabit, & fremet velut infans. Et hoc est Murmurare, quærelas cum impatienciâ effundere. Mala radix, quid ab ei boni expectes? si quidem murmuratio aut è superbiâ, aut ex avaritiâ, aut ex invidiâ, aut ex magnâ nascitur impatienciâ. Elati supercilii Phariseus, qui Christum convivam habuit, & Magdalenam super convivio audientem admisit, ob elationem clam murmurans: Hic si esset præphetâ, inquit, sciret utique, quæ & qualis est mulier, quæ tantum eum. Judas Iscariotes nequissimus proditor, ob avari-